

Begroting 2015

Voorzitter,

Daar sta ik dan, als kersverse fractievoorzitter. Voordat ik in ga op de begroting wil ik eerst Mark bedanken voor alles wat hij voor onze fractie heeft betekend. Het is een man die ergens voor staat en daar niet voor 100, maar echt 200 procent voor gaat. Natuurlijk wil ik ook mijn fractie, en niet te vergeten de steunfractie, bedanken voor het vertrouwen in mij. Ik vind het erg bijzonder dat ik het stokje van Mark mag overnemen als fractievoorzitter.

Nieuwe rol

Wat betreft deze begrotingsbehandeling ben ik in de niet de enige met een nieuwe rol. We hebben een nieuwe raad en twee nieuwe wethouders. En een eerste begroting na de verkiezingen van maart. Hoewel de samenstelling deels nieuw is, zijn de problemen en vraagstukken die op ons pad komen niet veel anders. Nog steeds moeten we letten op de financiën, hebben we zorgen om de grondexploitaties en zijn we bezig met het opzetten van een nieuwe sociale structuur vanwege de decentralisaties.

Labele begroting

De financiële zorgen zijn er. De begroting werd in de voorbereidende raad door wethouder Lautenbach labiel genoemd. Voorzitter, als zelfs het college een begroting labiel vindt, wat moeten wij er als raad mee? Onze fractie verwacht dat het college een stabiele en gefundeerde begroting voorlegt waar wij vervolgens een goed besluit over kunnen nemen. Wethouder de Ronde gaf in de Voorbespreking aan dat hij voor nieuw beleid de begroting nog eens goed gaat doorpluizen.

Voorzitter, volgens mij had dit allang gebeurd moeten zijn. Op basis van deze uitspraken van de wethouders vraag ik mij toch een beetje af of de begroting wel gedegen is? Bij een aantal voorstellen is dan ook al aangegeven dat het onzeker is of de voorgestelde

bezuinigingen wel haalbaar zijn, bijvoorbeeld als het gaat om de bezuiniging op het aantal fte's en de verlaging van uitkeringen bij illegale bewoning. Ook is er vooraf geen contact geweest met de deelnemende gemeenten in onze samenwerkingsverbanden, waarop we een taakstelling willen leggen van 50.000 euro.

Voorzitter, voor ons fractie is dit onbegrijpelijk. Volgens de PvdA is het logisch dat je, voordat je een voorstel tot bezuiniging neerlegt, toetst of dit voorstel reëel is. Daarbij is Buren niet de enige gemeente die te maken heeft met tekorten, elkaar opzoeken kan in dit geval juist versterkend werken. Wij vinden het risicovol om met deze onzekerheid de begroting vast te stellen.

Brief rekenkamercommissie

Voorzitter, ook de rekenkamercommissie heeft zich gebogen over de begroting. De rekenkamercommissie heeft een brief gestuurd, waarin zij benadrukt dat een aantal technische, maar belangrijke, aspecten van de begroting aandacht vragen. Zo zijn de aanbevelingen uit 2011 nog steeds niet doorgevoerd. Ik stel voor om het verzoek bij de kwaliteitscommissie neer te leggen om hiermee aan de slag te gaan en een notitie voor te bereiden, waar we in een later stadium met de raad over kunnen spreken.

Behalve op deze niet doorgevoerde aanbevelingen wijst de rekenkamercommissie terecht op het feit dat tekorten op de begroting al meerdere jaren worden gedekt uit de algemene reserve. We begrijpen dat het nu een lastige tijd is, maar we moeten ervoor waken dat de algemene reserve niet uitgeput raakt. Daarnaast werd ik getriggerd door de rekenkamercommissie die in de brief verwijst naar de volgende zin: 'de huidige begroting bevat namelijk het nodige dor hout'. Kan de wethouder uitleggen wat hiermee wordt bedoeld?

Grondexploitaties

Zoals eerder gezegd, voorzitter: de PvdA heeft zorgen over de grondexploitaties. Er is geen duidelijk perspectief op korte termijn, maar er zijn helaas wel oplopende kosten.

We benijden het college uiteraard niet, maar we verwachten wel dat daadkrachtige en passende maatregelen worden genomen. In de voorbespreking heeft wethouder Lautenbach de plannen van het college toegelicht. De PvdA heeft daarbij aangegeven enerzijds blij te zijn met inzet van verschillende 'instrumenten' om de problemen te beperken. Anderzijds hebben wij aangegeven twijfels te hebben bij de mate waarin wordt ingegrepen: voor ons gevoel is het 'te weinig en te laat'. De PvdA ziet het voorliggende collegevoorstel hooguit als een bemoedigende eerste stap. Het is de vraag of de raad hiermee ook echt 'Grip op GrEx' heeft. En dat laatste is wel een voorwaarde.

Voorzitter, de problemen met de grondexploitaties vormen waarschijnlijk het grootste risico voor onze begroting. En nog voor vele jaren. Later in deze vergadering zullen wij hier nog bij stilstaan. De PvdA wil er in ieder geval voor waken dat onvoldoende grip op de grondexploitaties verdere gevolgen gaat hebben voor het sociale gezicht van onze gemeente: de grens van het afbouwen van onze voorzieningen is bereikt.

Toerisme

Voorzitter, om de inkomsten te verhogen wordt onder andere voorgesteld om de toeristenbelasting te verhogen, van 1,21 naar 1,46 euro. Dit levert de gemeente slechts 40.000 euro aan extra inkomsten op, terwijl het een behoorlijke druk legt bij onze ondernemers in de toeristische bedrijfstak. Ik kan mij voorstellen dat het voor potentiële bezoekers van Buren aanleiding is om verder te zoeken in andere gemeenten. Dit heeft uiteraard grote gevolgen voor onze ondernemers. Daarmee heb ik het niet alleen over de ondernemers in de toeristische branche, maar ook over de supermarkten en de overige middenstand. Dit heeft weer gevolgen voor de werkgelegenheid, waarbij al onze inwoners belang hebben. Voorzitter, niet alleen de PvdA vindt het toerisme van belang, ook de coalitiepartijen. Toerisme komt op meerdere punten terug in het coalitieprogramma. Wij zullen daarom een amendement indienen om geen verhoging op te nemen. Daar kom ik aan het eind van mijn verhaal op terug.

Participatiesamenleving

Voorzitter. Vorige week spraken we in deze raad over het beleidsplan en de verordeningen vanwege de nieuwe Jeugdwet en Wmo. Samen met de participatiewet de belangrijkste onderwerpen van de komende jaren. Onze verantwoordelijkheid neemt fors toe. Belangrijk is dat Buren niet slechts een doorgeefluik wordt, maar de taak op zich neemt om daadwerkelijk te zorgen voor een participatiesamenleving, zoals dat zo mooi wordt genoemd. De grenzen van de verzorgingsstaat zijn bereikt. Eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht zijn termen die steeds terugkomen. Eigenlijk zou het weer meer moeten worden zoals de jaren 50 en 60.

Ik heb het alleen van horen zeggen, maar het klinkt mooi; er wordt hard gewerkt, de economie groeit en toch kijkt men naar elkaar om. De sociale samenhang is groot. We hebben als overheid teveel uit handen genomen, en het is een grote uitdaging om inwoners weer meer zelf te laten doen. Vooral nu ook de samenleving is veranderd; waar vroeger vaak de man werkte en de vrouw zorgde, werken nu vaak zowel de man en vrouw. En ouderen worden steeds ouder. Wie zorgt er nog? Kortom; het is een stevige uitdaging waar we als gemeente voor staan. Laten we er met zijn allen voor waken dat het niet slechts een bezuinigingsmaatregel is, maar ook echt een versteviging van onze Burense samenleving. Deze uitdaging kent ook kansen.

Andere keuzes

Voorzitter, ik wil graag aangeven dat ik heel goed begrijp dat we als gemeente keuzes moeten maken. Toch denk ik dat binnen deze begroting betere, én socialere, keuzes mogelijk zijn. De trend in de gemeente Buren is om het budget leidend te laten zijn. Volgens de PvdA is het belangrijk om eerst met elkaar te formuleren wat we willen bereiken. Willen we dat inwoners gelukkig zijn? Willen we dat inwoners actief participeren in de lokale netwerken? Willen we dat inwoners elkaar weten te vinden? Willen we dat onze jongeren zich zonder belemmeringen kunnen ontwikkelen? Willen we dat onze ouderen zo lang mogelijk zelfstandig en vitaal blijven?

Voorzitter, ik denk dat ieder lid van deze raad deze wensen heeft voor onze gemeente.

Voorzitter, waarom bezuinigen we dan op wezenlijke zaken als preventie? Waarom bezuinigen we op de consultatiebureaus? We kunnen ons voorstellen dat zowel een consultatiebureau in Lienden, als in Eck en Wiel teveel van het goede is, maar om ook het consultatiebureau te sluiten aan de andere kant van het kanaal gaat ons te ver. We moeten ervoor zorgen dat de drempel om het consultatiebureau te bezoeken zo laag mogelijk is. Wat ons betreft blijft dan ook aan elke kant van het kanaal een consultatiebureau open. Daarnaast wordt Patch¹ wegbezuinigd. Patch is een hulpverleningsorganisatie voor jongeren tussen de 15 en 25 jaar die vragen hebben over problemen met bijv geld, justitie, maar ook met psychische problemen of drugsgebruik. Ook match², het maatjesproject, verdwijnt. Net als home-start³; dat ouders ondersteuning en praktische hulp biedt bij de opvoeding. Ook op het CJG wordt bezuinigd, terwijl we een pilot zijn gestart en deze pas wordt geëvalueerd in maart 2015. Waarom wachten we niet tot die evaluatie en nemen we dan, op basis van een goede onderbouwing, hierover een besluit? Het zijn allemaal projecten die werken aan preventie, voorkomen dat problemen groter worden.

0,3 procent van het totale bedrag

Voorzitter, ik snap dit niet. In het licht van de decentralisaties, waarin we non-stop praten over het belang van preventie, gaan we onze sociale infrastructuur nog meer beperken. En als het nou gaat om gigantische bedragen... echter voorzitter, met het verminderen van de CJG inlooppunten bezuinigen we 12.000 euro per jaar, Match Patch en HomeStart kosten bij elkaar 25.000 euro. Terwijl we straks jaarlijks 12 miljoen gaan uitgeven aan het sociaal domein. Het gaat dus nog niet eens om een 1/3 van een procent

¹ Patch is een hulpverleningsorganisatie voor jongeren tussen de 15 en 25 jaar. Patch richt zich op jongeren die op verschillende gebieden problemen hebben. Het kan daarbij gaan om problemen met geld (schulden, geen inkomen), huisvesting, dagbesteding of justitie. Het kan ook gaan om psychische problemen, drugsgebruik of agressief gedrag.

² Match is een maatjesproject voor jongeren in de gemeente Buren die tussen de 11 en 18 jaar zijn en die tijdelijk de steun van een maatje kunnen gebruiken.

³ Home-start biedt ouders met kinderen, waarvan het jongste kind jonger dan zes jaar is, ondersteuning en praktische hulp bij de opvoeding.

van het totale bedrag. Een van de uitgangspunten in het sociaal domein is het voorkomen van grote problemen door deze vroegtijdig te signaleren. Maar voorzitter, dat gaat niet lukken zonder deze voorzieningen. Onze fractie voorziet dat deze bezuiniging eigenlijk geen bezuiniging is, maar juist een voorbeeld van rondpompen van geld. Dit is volgens ons typisch een voorbeeld van 'korte termijn denken', want deze kosten komen op de langere termijn weer terug op het bordje van de gemeente.

Zuinig zijn op de sociale infrastructuur

Voorzitter, onze gemeente kent gelukkig veel mensen die zich actief inzetten. Er zijn veel verenigingen en vrijwilligers. Ook hebben veel dorpen een dorpsnetwerk. Dat is de kracht van onze kernen. Laten we dan dus alsjeblieft zuinig zijn op wat we hebben en dit niet stukje bij beetje afbreken. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de landelijke boomplantdag. Deelname hieraan kost ons 2.000. Bijna geen kosten, maar wel een dag die mensen bindt en onze inwoners bewust maakt van het belang van groen. Tijdens een excursie van de raad een aantal weken terug werd dat nog letterlijk door betrokken inwoners uit Buren uitgesproken. Een ander voorbeeld is de verkeer en vervoerseducatie. Het afgelopen jaar hebben er meerdere verkeersincidenten in onze gemeenten plaatsgevonden. Ook hier zijn de kosten niet hoog, het gaat om 2.500 euro, maar het maakt een ongelooflijk verschil voor onze jongeren die op hun manier deelnemen aan het verkeer.

Amendement

Voorzitter, omdat voor ons de sociale infrastructuur van Buren zo belangrijk is, willen we graag een amendement indienen om ervoor te zorgen dat deze belangrijke voorzieningen behouden blijven. We kiezen er ervoor om het business event te laten vervallen en het een taakstelling te leggen op het medewerkerstevredenheidsonderzoek. Dit onderzoek kost nu 31.000 euro en wat ons betreft kan dit ook voor 20.000 euro. Tot slot stellen we

een kleine verhoging van de precariobelasting⁴ voor van 35 cent. Een vergelijking met andere gemeenten laat zien dat die ruimte er is. We hebben hiermee een sluitende dekking in het amendement opgenomen.

⁴ Aantal strekkende meters kabels en leidingen: 275.064 m